

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a sudcov JUDr. Gabriely Gerdovej a JUDr. Jany Zemkovej PhD. v právnej veci žalobcu: **ppor. PhDr. P. K.**, nar. X., P., L., právne zastúpený JUDr. T. G., *Advokátska kancelária G. a spol., s.r.o., Ž. K.*, proti žalovanému: **Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby**, Námestie Štefana Kluberta 7, 054 28 Levoča, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného č. ÚVTOSaÚVV-36/1-2011 zo dňa 01. februára 2011, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/43/2011-79 zo dňa 29. septembra 2011, jednomyselne

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/43/2011-79 zo dňa 29. septembra 2011 **m e n í** tak, že rozhodnutie žalovaného č. ÚVTOSaÚVV-36/1-2011 zo dňa 01. februára 2011 podľa § 250j ods. 2 písm. c/, d/ O.s.p. **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** žalovanému na ďalšie konanie.

Žalobcovi náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach zamietol žalobu, ktorou sa domáhal žalobca preskúmania zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného zo dňa 01. februára 2011 č. ÚVTOSaÚVV-36/1-2011 a nepriznal mu náhradu trov konania.

Uvedeným rozhodnutím žalovaný zmenil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, ktorý podľa § 53 ods. 1 písm. b/ zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov

Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície, v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z.z.“) uložil žalobcovi – ppor. PhDr. P. K., zaradenému v stájej štátnej službe vo funkcii samostatný strážny na úseku strážnej a eskortnej činnosti oddelenia ochrany a obrany Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby v L. disciplinárne opatrenie, zníženie služobného platu o 5% na dobu dvoch mesiacov tak, že pôvodne identifikované porušenie základných povinností príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže uvedené v § 48 ods. 3 písm. f/, g/, h/ a i/ zákona č. 73/1998 Z.z. zúžil na porušenie ustanovenia § 48 ods. 3 písm. h/ tohto zákona.

Krajský súd rozsudok odôvodnil tým, že po preskúmaní administratívneho spisu a vyhodnotenia dôkazov vykonaných v správnom konaní dospel k právnomu záveru totožnému so závermi správnych orgánov oboch stupňov a síce, že konanie, ktoré bolo žalobcovi kladené za vinu bolo v správnom konaní dostatočným spôsobom preukázané. Pri vyvodzovaní skutkového záveru vychádzal z porovnávania obsahu skorších vyjadrení žalobcu a práp. S. s ich neskoršími vyjadreniami a zistil, že si v podstatných bodoch odporujú, preto aj dôvody, ktoré viedli práp. S. k predloženiu „čestného vyhlásenia“ napísaného žalobcom k svojmu odvolaniu proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na povolenie obnovy konania (č. ÚVTOSaÚVV-71/1-2010 zo dňa 02.09.2010) nemožno hodnotiť inak, ako účelové. Žalobca potom vyhlásením skutočností obsiahnutých v čestnom vyhlásení porušil povinnosti uložené mu zákonom č. 73/1998 Z.z. v ustanovení § 48 ods. 3. Námietku žalobcu týkajúcu sa prejudikovania veci považuje súd za irelevantnú, nakoľko o prejudikovaní možno hovoriť len v prípade, ak by určité právne závery vyslovil orgán oprávnený vo veci konať a rozhodnúť, a z nich by následne vychádzalo aj meritórne rozhodnutie, čo sa v danom prípade nestalo. Po preskúmaní splnenia formálnych náležitostí správneho rozhodnutia súd konštatoval, že tvrdenia žalobcu o tom, že rozhodnutie neobsahuje odtlačok pečiatky so štátnym znakom sa javí ako nedôvodné tak, ako aj námietka o nedodržaní lehoty na uloženie disciplinárneho opatrenia v zmysle § 57 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z., pretože 30 dňová subjektívna lehota začala plynúť dňa 05. októbra 2010, kedy sa správny orgán dozvedel o disciplinárnom previnení žalobcu a disciplinárne opatrenie bolo uložené dňa 04. novembra 2010.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca a navrhol, aby najvyšší súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že zruší rozhodnutie riaditeľa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby v L. zo dňa 01. februára 2011 č. k. ÚVTOSaÚVV-36/1-2011 a disciplinárny rozkaz vedúceho oddelenia ochrany a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby v L. č. 3 zo dňa 04.11.2010, vec vráti žalovanému na ďalšie konanie a prizná mu náhradu trov konania pre nedostatočne zistený skutkový stav. V dôvodoch odvolania uviedol, že podstatou správnych rozhodnutí je, že mal účelovo a ako dôkaz pre disciplinárne konanie iného príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže vystaviť klamlivé čestné vyhlásenie, ktoré bolo v rozpore s objektívnym stavom, čím sa dopustil nečestného konania, a to porušenia služobnej prísahy a služobnej disciplíny v zmysle § 48 ods. 3 písm. h/ zákona č. 73/1998 Z.z., za čo mu bolo uložené disciplinárne opatrenie spočívajúce v znížení služobného platu o 5% na dobu dvoch mesiacov. Namietal, že čestným vyhlásením nikdy nechcel tvrdiť, aký bol objektívny stav vzniknutej konfliktnej situácie, ale len to, že mu to pán S. neoznámil, a dozvedel sa o tom od svojho zástupcu ppor. R.. Podstatou celého čestného vyhlásenia bolo teda len jeho tvrdenie ako sa o konfliktnej situácii dozvedel, nie kedy a ako situácia vznikla a ako sa zachoval práp. S.. Fakt, že samotné čestné vyhlásenie nie je v súlade s objektívnym stavom vzniknutej konfliktnej situácie ešte neznamená, že je z jeho hľadiska nečestné a klamlivé. Ak ho žalovaný za takéto považoval, mal v prvom rade zisťovať, či jeho tvrdenie je pravdivé alebo

nie. Žalovaný to neskúmal, ani to ako sa o celej situácii dozvedel, kedy sa stala, či tam v danom čase mohol byť alebo nie. Žalovaný nevykonal žiadne dokazovanie, iba z kontextu záznamov o disciplinárnom konaní pána S. vytrhol dve nepriamo podané a napísané vety, ktoré mal údajne povedať, a ktoré sú v rozpore s jeho neskorším čestným vyhlásením, a svoje tvrdenie o klamlivosti čestného vyhlásenia oprel o vlastné vyprodukované záznamy, navyše vykonané v celkom inom disciplinárnom konaní. Žalovaný mal tiež zistiť, kedy presne sa konflikt odohral, kto bol v tom čase na pracovisku, vypočuť zamestnanca spoločnosti S., s.r.o., pána N. a odsúdenú Š. a dožiadaním zistiť, či bol u zubného lekára a kedy, a na overenie pravdivosti jeho tvrdenia a zástupcu ppor. R. vykonať napr. aj konfrontáciu, čo však neurobil. Vytýkal prvostupňovému súdu, že sa stotožnil so skutkovým stavom zisteným v správnom konaní a nevyhodnotil jediný priamy dôkaz (vyhlásenie pána N.) o tom, že pán R. a pán S. boli prítomní, keď sa po konflikte ospravedlnil odsúdenej Š..

Záverom uviedol, že nesprávny je aj názor krajského súdu týkajúci sa 30 dňovej lehoty, v rámci ktorej je správny orgán oprávnený uložiť disciplinárne opatrenie. Žalovaný sám priznáva, že o čestnom vyhlásení vedel už dňa 02.09.2010, čo vyplýva z rozhodnutia riaditeľa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby v L. zo dňa 01.02.2011. Keďže čestné vyhlásenie je zo dňa 22.09.2010 a disciplinárne opatrenie bolo uložené až dňa 04.11.2010, znamená to, že bolo uložené po zákonnej 30 dňovej lehote (§ 57 zákone o štátnej službe). Z týchto dôvodov je postup žalovaného v rozpore s § 241 zákona o štátnej službe a ustanoveniami správneho poriadku.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu zotrval na svojom stanovisku uvedenom vo vyjadrení k žalobe zo dňa 06. mája 2011.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 O.s.p., § 246c ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p., § 250ja ods. 3 vetá druhá O.s.p.) a po tom, ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozhodnutia vyvesené na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk, pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011) rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.).

Z obsahu administratívneho a súdneho spisu najvyšší súd zistil, že žalovaný napadnutým rozhodnutím zmenil skutkové vymedzenie disciplinárneho deliktu, ktorý zúžil tak, že žalobca sa svojím konaním dopustil porušenia služobnej disciplíny a tým aj služobnej prísahy, čo je v rozpore s ustanovením § 48 ods. 3 písm. h/ zákona č. 73/1998 Z.z.

Zákon č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe v ustanovení § 1 ods. 1 upravuje štátnu službu príslušníkov Policajného zboru a tretia časť zákona v ustanovení § 47 a nasledujúcich služobnú disciplínu a disciplinárnu právomoc.

Podľa § 48 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z.z. ***policajt je povinný,***

f/ zdržať sa konania, ktoré by mohlo viesť k stretu dôležitého záujmu štátnej služby s osobnými záujmami, najmä nezneužívať informácie získané v súvislosti s výkonom služby na vlastný prospech alebo na prospech iného,

g/ v štátnej službe i mimo štátnej služby zdržať sa konania, ktoré by mohlo narušiť vážnosť Policajného zboru alebo ohroziť dôveru v tento zbor,

*h/ dodržiavať služobnú disciplínu,
i/ vykonávať štátnu službu nestranne.*

Podľa § 53 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z., **disciplinárnym opatrením je**

- a) písomné pokarhanie,
- b) zníženie služobného platu až o 15% na dobu najviac troch mesiacov,
- c) zníženie hodnosti o jeden stupeň na dobu jedného roka,
- d) zákaz činnosti,
- e) prepadnutie veci.

Správne orgány v tomto konkrétnom prípade usúdili, že konanie žalobcu spočívajúce v tom, že vydal „čestné vyhlásenie“, ktoré nadriadené orgány vyhodnotili ako nepravdivé, má za následok porušenie služobnej prísahy a dosiahlo takej intenzity, že napĺňa zákonný dôvod podľa § 53 ods. 1 písm. b/ na uloženie disciplinárneho opatrenia. Žalobca sa svojím konaním dopustil porušenia služobnej disciplíny a tým aj služobnej prísahy, čo je v rozpore s ustanovením § 48 ods. 3 písm. h/ zákona č. 73/1998 Z.z.

Krajský súd pri rozhodovaní vychádzal z dôkazov, ktoré boli podľa jeho názoru zadovážené a vykonané v súlade s § 238 ods. 1, 2 zákona č. 73/1998 Z.z. a vyhodnotené v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov v zmysle § 238 ods. 4 citovaného zákona, a ktoré jednoznačne potvrdili, že skutok sa stal tak, ako to uviedli správne orgány.

Podstatou argumentácie žalobcu v odvolaní je nedostatočne zistený skutočný stav, ktorý vidí v tom, že za účelom prešetrenia nečestnosti a klamlivosti čestného vyhlásenia správny orgán nevykonal žiadne dokazovanie a oprel sa len o vlastné vyprodukované záznamy spísané v inom disciplinárnom konaní, ktoré nemohol ovplyvniť, prečítať, opraviť a autentickosť potvrdiť svojím podpisom, ďalej, že nezistil, či skutočne v čase konfliktu bol na pracovisku a za tým účelom nevykonal konfrontáciu s jeho zástupcom a nakoniec, že disciplinárne opatrenie mu bolo uložené po uplynutí zákonnej 30-dňovej lehoty.

Z obsahu spisu je nesporné, že disciplinárna zodpovednosť napadnutým rozhodnutím žalovaného bola voči žalobcovi vyvedená ako dôsledok nepravdivého jeho čestného vyhlásenia.

Za týchto okolností považuje najvyšší súd za rozhodujúce objasnenie právnej povahy čestného vyhlásenia, okruhu právnych situácií, v ktorých čestné vyhlásenie môže nahradiť dôkaz a právne následky nepravdivého čestného vyhlásenia.

Všeobecná právna povaha čestného vyhlásenia je upravená v § 39 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, podľa ktorého správny orgán môže ***namiesto dôkazu*** pripustiť čestné vyhlásenie účastníka konania, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje inak.

Z uvedeného ustanovenia vyplýva, že čestné vyhlásenie je právny inštitút, ktorý nie je dôkazom, ale nahrádza dôkaz. Nejde o priame nahradenie dôkazu s účinkami ex lege, ale až na základe správnej úvahy správneho orgánu, ktorý môže čestné vyhlásenie pripustiť (rozhodnúť o jeho pripustení). Čestné vyhlásenie podľa správneho poriadku zákona môže urobiť iba účastník konania. Na právne následky nepravdivého čestného vyhlásenia musí

správny orgán účastníka upozorniť (§ 39 ods. 3 Správneho poriadku). Z tohto ustanovenia implicitne vyplýva, že upozornenie sa musí urobiť vopred.

Podľa § 39 ods. 3 správneho poriadku, v čestnom vyhlásení je účastník povinný uviesť pravdivé údaje. Správny orgán musí upozorniť účastníka na právne následky nepravdivého čestného vyhlásenia.

Všeobecné čestné vyhlásenie podľa Správneho poriadku však nemožno použiť v konaniach podľa zákona č. 73/1998 Z.z., ktorý v ustanovení § 247a pôsobnosť Správneho poriadku vylučuje. Čestné vyhlásenie podľa zákona č. 73/1998 Z.z. je upravené ako osobitný inštitút, ktorým sa preukazujú zákonom ustanovené skutočnosti (napr. v prijímacom konaní do služobného pomeru - § 14 ods. 4 alebo v prípade majetkového priznania - § 48a ods. 8 zákona č. 73/1998 Z.z.). Okruh právnych situácií, v ktorých možno použiť čestné vyhlásenie podľa zákona č. 73/1998 Z.z. je ustanovený taxatívne. Čestné vyhlásenie možno používať vo veciach služobného pomeru iba v prípadoch ustanovených zákonom a rovnako vyvodzovať právne následky z jeho nepravdivosti. Nie je prípustné použiť ho v disciplinárnom konaní namiesto dôkazu a ani ho nemožno použiť namiesto dôkazov v konaní o povolenie obnovy konania podľa zákona č. 73/1998 Z.z.

Písomnosť označenú ako „Čestné vyhlásenie“ zo dňa 22.09.2010, ktoré predložil žalobca možno považovať iba za návrh na vykonanie výsluchu svedka na v ňom identifikované skutočnosti. Právne následky nepravdivých údajov sú však podľa zákona spájané až s nepravdivou svedeckou výpoveďou. Nejde o čestné vyhlásenie v zmysle § 39 Správneho poriadku, ani o čestné vyhlásenie v zmysle zákona č. 73/1998 Z.z.

Podľa § 48 ods. 3 písm. h/ zák. č. 73/1998 Z.z. policajt je povinný dodržiavať služobnú disciplínu.

Podľa § 48a ods. 12 písm. b/ zák. č. 73/1998 Z.z. za porušenie služobnej povinnosti sa považuje, ak policajt úmyselne uvedie neúplné údaje alebo nepravdivé údaje v majetkovom priznaní alebo v čestnom vyhlásení podľa odsekov 8 a 11.

Z uvedených ustanovení vyplýva, že zákon č. 73/1998 Z.z. výslovne kvalifikuje ako porušenie služobnej disciplíny úmyselné uvedenie neúplných alebo nepravdivých údajov v čestnom vyhlásení podľa § 48a ods. 8 a 11. Toto ustanovenie sa na prípad žalobcu nevzťahuje.

Podľa § 47 zákona č. 73/1998 Z.z. Služobná disciplína policajtov spočíva v dôslednom plnení povinností ustanovených ústavou, ústavnými zákonmi, zákonmi, ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, služobnou prisahou, rozkazmi, nariadeniami, príkazmi a pokynmi nadriadených.

Podľa § 56 ods. 1 prvá veta zákona č. 73/1998 Z.z., *pred uložením disciplinárneho opatrenia musí byť vždy objektívne zistený skutočný stav.*

Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a konania mu predchádzajúceho dospel senát odvolacieho súdu k záveru, že žalovaný sa vyššie citovanými ustanoveniami neriadil a preto bolo rozhodnutie vydané na základe nedostatočne zisteného stavu veci a je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. uznesenie ÚS SR č. k. II ÚS 127/07-21 zo dňa 06. júna 2007) úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahrádzať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy.

Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/43/2011-79 zo dňa 29. septembra 2011 tak, že rozhodnutie žalovaného č. ÚVTOSaÚVV-36/1-2011 zo dňa 01.02.2011 podľa § 250j ods. 2 písm. c/, d/ O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude žalovaný postupovať v naznačenom smere, dôsledne sa vysporiada s námietkami žalobcu a svoje rozhodnutie, viazaný právnym názorom najvyššieho súdu (§ 250j ods. 7 O.s.p.), náležite odôvodní.

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 2 O.s.p. a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že žalobcovi, aj keď mal v konaní úspech, ich náhradu nepriznal. Žalobca v lehote stanovenej v § 151 ods. 1 veta druhá O.s.p. vyčíslenie trov konania nepredložil, preto súd postupoval podľa § 151 ods. 2 O.s.p.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok **nie je** prípustný.

V Bratislave dňa 10. mája 2012

JUDr. Ivan R U M A N A, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Emília Čičková